

IKASLEAREN GIDA

**IKASKUNTZA, JOKABIDEA
ETA KOGNIZIOA**

**IKASTURTEA:
2011-2012**

TITULAZIOA: PSIKOLOGIAKO GRADUA

IKASTEGIA: PSIKOLOGIA FAKULTATEA IKASTURTEA: 2011-2012

IKASLEAREN GIDA

1. IRAKASGAIAREN OINARRIZKO DATUAK

IZENA: IKASKUNTZA, JOKABIDEA ETA KOGNIZIOA

KODEA: 25052

IKASTURTEA: 2011/2012

Irakasgai mota=S

(D=adarreko oinarrizkoa; S=beste adar batzuetako oinarrizkoa; Y=gradu amaierako proiektua; O=nahitaezkoa edo P=hautazkoa)

ECTS kredituak: 6

MAILA: 1.

LAUHILEKOA: 2.

Aurretiko baldintzak:

Aholkuak:

2. IRAKASLEEN OINARRIZKO DATUAK

IZEN ABIZENAK: Joxean Iraola Baquedano (31. Taldeari)

IKASTEGIA/SAILA: Oinarrizko Psikologia Prozesuak

ARLOA: Oinarrizko Psikologia

BULEGO ZK.: 3D3

POSTA

E.:

TEL.: 943 015694

joxan.iraola@ehu.es

WEB HELBIDEA:

IZEN ABIZENAK: Gumersinda Alonso Martínez 01 eta 02 T(Irakasgaiaren koordinatzailea)

IKASTEGIA/SAILA: Oinarrizko Psikologia Prozesuak

ARLOA: Oinarrizko Psikologia

BULEGO ZK.: 3E21

POSTA

E.:

TEL.: 943 015740

g.alonso@ehu.es

WEB HELBIDEA: <http://www.ppb.ehu.es/s0227-sindi/es/>

IZEN ABIZENAK: M^a del Carmen Sanjuán Artégain

IKASTEGIA/SAILA: Oinarrizko Psikologia Prozesuak

ARLOA: Oinarrizko Psikologia

BULEGO ZK.: 3E19 / /943 018304

3. IRAKASGAIAREN GAITASUN ZEHATZAK ETA ZEHARKAKOAK

Gaitasunaren zk.:	Gaitasun bereziak
1.	Ikaskuntza mota eta maila desberdinetan parte hartzen duten ingurumen baldintzak identifikatu, ezagutu eta bereiztea.
2.	Ikaskuntza mota desberdinetan ondorioztatzen diren portaerak eta kasu bakoitzean inplikaturik dauden ikaskuntza edukiak, prozesuak eta mekanismo psikologikoak identifikatu, ezagutu eta bereiztea.
3.	Gizarte esparru desberdinetan lan egiten duten profesionalentzat eskuratutako ezagutzak duten garrantzia ulertu.
	Zeharkako gaitasunak
4.	Informazio eta dokumentazio-iturrietatik abiatuta, psikologiarekin zerikusia duen informazioa modu kritikoan bilatzeko, kudeatzeko, eguneratzeko, hautatzeko, aztertzeko eta laburtzeko gai izatea.
5.	Modu egokian komunikatzeko gai izatea, ahoz nahiz idatziz. Aurkezpenak eta talde lanak.
6.	Ikasketa- gaitasunak lortzea, ikaskuntza autonomia egiteko gai izateko.

4. PROGRAMA

4.1. TEORIAKO PROGRAMA GARATUA

1go GAIA.-IKASKUNTZAREN PSIKOLOGIAKO SARRERAETA IKASKUNTZA EZ ASOZIATIBOA (1, 2, 3 eta 4 gaitasunak)

- 1.1. Zertaz arduratzen da Psikologia? Zertaz arduratzen da Ikaskuntza?
- 1.2. Ikaskuntzaren definizioak. Ikaskuntza motak. Ikaskuntza mailak.
- 1.3. Ikaskuntza eta oinarriko prozesu psikologikoak
- 1.4. Portaera motak: Jokabide sortaraziak eta borondatezkoak.
- 1.5.-Estimulu baten errepikapenaren efektuak: OHIKUNTZA.
 - 1.5.1. Ohikuntzaren kontzeptua. Egokitze prozesua.
 - 1.5.2. Ohikuntza, egokitze sentsoriala, nekea eta asetasunaren arteko bereizketa
 - 1.5.3. Ohikuntzaren ezaugarriak:
 - Berezitasun estimularra
 - Estimuluaren generalizazioa
 - Desohikuntza
 - Berez oneratze prozesua (berreskurapen espontaneo)
 - 1.5.4. Ohitutako jokabideen berreskurapena.
 - 1.5.5. Ohikuntza egokitze-prozesua bezala.
2. Estimulu baten errepikapenaren efektuak: SENTIBERATASUNA
 - 2.1.- Sentiberatasunaren kontzeptua. Egokitze prozesua.

2.2.- Ezaugarriak:

- Estimuluaren intentsitatea
- Estimuluaren maiztasuna
- Animali mota eta erantzun-sistema

2.3.- Sentiberatasun motak.

3.Teoriak:

- 3.1. Prozesu bikoitzaren eredua (Groves eta Thompson)
- 3.2. Kandel-ren eredua
- 3.3. Erantzun emozionalen teoria (Solomon eta Corbit)

2en GAIA. BALDINTZAPEN PAVLOVIARRA (1,2,3 eta 4 gaitasunak)

2.1.- Baldintzapen Pavloviarraren definizioa, paradigma eta elementuak: SB, SBg, EB e EBg.

2.2. Oinarrizko prozesuak:

2.2.1.Lorpena

2.2.2.Iraungiera

2.2.3.Generalizazioa

2.2.3.Bereizketa

2.3.- Egoera Esperimentalak:

- Erantzun fisiologikoen baldintzapena.
- Erantzun motorren baldintzapena.
- Erantzun emozionalen baldintzapena

2.4.-Baldintzapen Pavloviarraren Baldintzak

2.4.1.Albokotasunaren legea.

2.4.2.Denboraren araberako Prozedura motak. Kontrol motak.

2.4.3.Kontingentziaren legea.

2.4.4. Kontingentzia motak.

2.5.Baldintzapen pavloviar motak:

2.5.1.Baldintzapen eragilea.

2.5.2.Baldintzapen inhibitzailea: Prozedurak. Ezaugarriak. Neurtzeko probak.

2.6. Estimulu Konplexuen Baldintzapena

2.6.1.Estimulu neutroen arteko lotura positiboak: Aurrebaldintzapen sentsoriala

2.6.2.Aurre azalpenaren eragina:

2.6.2.1.Ezkutuko inhibizioa: Prozedura. Ezaugarriak. Azalpenak.

2.6.2.2. Ingurumenarekiko blokeoa: Prozedura. Ezaugarriak. Azalpenak.

2.6.2.3. Irrelevantzia ikasia: Prozedura. Ezaugarriak. Azalpenak.

2.6.2.4. Ikaskuntza pertzeptuala: Prozedura. Ezaugarriak. Azalpenak.

2.7.Estimulu konplexuen baldintzapena. Fenomenoak:

2.7.1.Blokeoa

2.7.2.Iluntasuna

2.7.3.Berreketa (potenciación)

2.7.4.Sekulako baldintzapena (supercondicionamiento)

2.8.Aplikagarritasunak

2.9.Teoriak

2.9.1.Eredu formala eta konfigurazionala

2.9.2.Rescorla eta Wagner Eredua.

3.GAIA- BALDINTZAPEN INSTRUMENTALA (1,2,3 eta 4 gaitasunak)

3.1.Baldintzapen instrumentalari buruzko lehen hastapenak. Thorndike eta Skinner: Estimulazio bereizgarria, erantzuna eta ondorioaren ereduak.

3.2.Ikerketaren gaur egungo ikuspegiak:saio metodo diskretuak eta Moldeaketa.

3.3.Elementu nagusiak.

3.4.Indartze programak: Sinpleak eta konplexuak.

4. GAIA.- Ikaskuntza eta exekuzioa. (1,2,3 eta 4 gaitasunak)

4.1. Hautazko portaerak: hautaketaren prozesua.

4.2.Autokontrola: Autokontrolarekin zerikusia duten ikasketak

4.3.Ikaskuntza, portaera,emozioa, motibazioa eta kognizioa.

5. GAIA.- Ikaskuntza eta egokitugabeko portaerak. (1,2,3 eta 4 gaitasunak)

5.1.Indartze negatiboa: ihesa eta saihepena.

5.2.Zigorra: positiboa eta negatiboa.

5.3.Fobiak, antsietatea eta beldurra.

5.4. Ikasitako etsipena eta depresioa.

6. Gaia.- Ikaskuntza pertzeptuala eta kausala (1,2,3 eta 4 gaitasunak)

6.1.Bereizketa eta generalizazioa.

6.2.Kategorien bidezko eta kontzeptuen ikaskuntza.

6.3.Kausa bidezko ikaskuntza.

7. Gaia.- Ikaskuntza tenporala, motorra eta espaziala (1,2,3 eta 4 gaitasunak)

7.1.Denborarekin eta espazioarekin lotuta ikaskuntza eta kognizioak.

7.2.Gihar gaitasunen ikaskuntza.

7.3.Lekuarekiko ikaskuntza eta erantzun-ikaskuntza. Kognizioak.

8. Gaia.- Giza ikaskuntza. (1,2,3 eta 4 gaitasunak)

8.1.Imitazioa, behaketa eta mimetismoa.

8.2.So eginezko ikaskuntza. Modelaketa.

8.3.Gogamenaren teoria: altruismoa eta iruzurkeria.

8.4.Ikaskuntza kooperatiboa.

8.5.Ikaskuntza emozionala.

4.2. PRAKTIKETAKO PROGRAMA

A.-Gelako- Praktikak. Edukiak: bideoak ikusi eta aztertu, ariketak eta arazoei aurre egin, esperimenduak eta kasuak aztertu.

- 1. Praktika-Bideoa: “Una cuestión de aprendizaje” ikusi eta aztertu (3, 4 eta 5)
- 2. Praktika- Erantzun erasotzailearen ohikuntza (1,2,3, 4 eta 5)
- 3. Praktika: Erantzun desberdinen ohikuntza eta sentiberatasuna (orientazioa, izu-ikara) (1,2,3, 4 eta 5)
- 4. Praktika: Baldintzapean pavloviarraren egoerak (liseriketa, beldurraren erantzun emozionala, zapoerarekiko abertsio baldintzatua, betikara) (1,2,3, 4 eta 5)
- 5. Praktika: Albokotasuna eta kontingentzia efektuak (1,2,3, 4 eta 5)
- 6. Praktika: Baldintzapeanaren efektu bereziak eta konplexuak (1,2,3, 4 eta 5)
- 7. Praktika: Rescorla y Wagnerren eredu formalaren simulazioak (1,2,3, 4 eta 5)
- 8. Praktika: Baldintzapean instrumentalarekin zerikusia duten eguneroko kasuak (1,2,3, 4 eta 5)
- 9. Praktika: Sariaren kantitateak eta kalitateak duten eragina eta kontrastea (1,2,3, 4 eta 5)
- 10. Praktika: Ihes-egin eta saihaspen egoerak (1,2,3, 4 eta 5)
- 11. Praktika: Ikasitako etsipena eta depresioa (1,2,3, 4 eta 5)
- 12. Praktika: Ikaskuntza pertzeptiboa. Autokontzeptua (1,2,3, 4 eta 5)
- 13. Praktika: Denbora, zenbakia eta espazioaren prozesaketa (1,2,3, 4 eta 5)
- 14. Praktika: Lekuarekiko ikaskuntza (1,2,3, 4 eta 5)
- 15. Praktika: Ikaskuntza soziala: imitazioa eta Modelaketa (1,2,3, 4 eta 5)

B.-Ordenagailu- Praktikak.

1. Praktika: Estimuluekiko aurre azalpenaren fenomenoak (1,2,3, 4 eta 5)
2. Praktika: Baldintzapean pavloviarraren oinarritzko fenomenoak: lorpena, iraungipena, berez oneratzeko. Eta Baldintzapean instrumentala: Moldeaketa (1,2,3, 4 eta 5)
3. Praktika: Lekuko ikaskuntza: Igeriketa birtuala erabiliaz (1,2,3, 4 eta 5)

Txosten zientifikoa: 2.praktikarekin lotuta txosten bat landu behar da (3 eta 4)

C.- Tailerrak: Ikasleek gaia batzuk landu behar dituzte.

- **Gaiak:**
- **TA1:** (1,2,3, 4 eta 5)
 - -Erreakzio emozional indartsuen ohikuntza (A-C). eta
 - -Drogekiko tolerantzia baldintzatua (D-L)
- **TA2:** (1,2,3, 4 eta 5)
 - -Hautaketa portaera, autokontrola eta inpultsibitatea (M-P). eta
 - -Ikasitako babesgabezia eta depresioa. (R-Z).

Lana: Goian proposatu diren gaiak kontutan izanik lan bat poster itxurarekin landu behar duzue. Gaiarekin zerikusia duten materiala irakurri, kasuak bilatu, poster zientifikoa osatu, emaitzen taulak edota irudiak erabili.

Ebaluatuko dena: aurkezpena, eta defentsa.

D.-Mintegiak: Mintegietan tailerretan landuko diren gaiak eztabaidatuko dira. Talde- tutoretza moduan lana gidatuko zaie. Ikasleek irakurritakoa, proposamenak eta ideiak ere eztabaidatuko dira.

5.- IRAKASGAIKO PLANGINTZAREN KRONOGRAMA

Semana	D.L.	Fechas	CM /EM (34 h.)	PA/IP (15 h.)	PO/OP (6 h.)	TA (3 h.)	S/M (2 h.)	Horas no p. (0 h.)	Parcial	Entregable	Total
1	5	27/01- 31/01	EM1=3	GP1=1 GP2=1	[---]	[---]	[---]	0			5
2	5	03/02- 07/02	EM1=3	GP1=1 GP2=1	OP1=2	[---]	M1=1	0			8
3	5	10/02- 14/02	EM1=3	GP1=1 GP2=1	OP2=2	[---]	M2=1	0			8
4	5	17/02- 21/02	EM1=3	GP1=1 GP2=1	OP3=2	[---]	M1=1	0			8
5	5	24/02- 28/02	EM1=3	GP1=1 GP2=1	OP4=2	[---]	M2=1	0			8
6	5	03/03- 07/03	EM1=3	GP1=1 GP2=1	OP1=2	[---]	[---]	0			7
7	5	10/03- 14/03	EM1=3	GP1=1 GP2=1	OP2=2	[---]	[---]	0			7
8	5	17/03- 21/03	EM1=3	GP1=1 GP2=1	OP3=2	TA1=3	[---]	0		X	10
9	5	24/03- 28/03	EM1=3	GP1=1 GP2=1	OP4=2	[---]	M3=1	0	X	X	8
10	5	31/03- 04/04	EM1=3	GP1=1 GP2=1	OP1=2	[---]	M4=1	0		X	8
11	5	07/04- 11/04	EM1=3	GP1=1 GP2=1	OP3=2	[---]	M3=1	0		X	8
12	3	14/04- 18/04	EM1=1	[---]	OP2=2	[---]	M4=1	0			4
13	0	21/04- 25/04	---	---	---	---	---	0			0
14	4	28/04- 02/05	[---]	GP1=1 GP2=1	[---]	[---]	[---]	0			4
15	5	05/05- 09/05	[---]	GP1=1 GP2=1	OP4=2	TA2=3	[---]	0		X	7
16	5	12/05- 16/05	[---]	GP1=1	[---]	[---]	[---]	0			2
			EM1=34	GP1=15 GP2=15	OP1=6 OP2=6 OP3=6 OP4=6	TA1=3 TA2=3	M1=2 M2=2 M3=2 M4=2				
Totales	72		34	30	24	6	8	0	1	5	102

6. EBALUAZIO SISTEMA (TEORIRAKO ETA PRAKTIKETARAKO)

6.1. EBALUAKETA SISTEMA JARRAITUA

Atal Teorikoa (% 60):

Bi azterketa partzialak (bakoitza % 30):

- » I. Partziala (1-3 Gaiak): Lauhilekoaren 9. astean
- » II. Partziala (4-8 Gaiak): Data ofizialean (Maiatzean- Ekainean)

Azterketa mota: testa (proba objektiboa), 30-40 galdera bakoitzeko.

Zuzenketa sistema: Erantzun egokiak – (Akatsak / n-1).

Atal Praktikoa (% 40):

-GP, eta OPn partaidetza ariketak ongi burutuaz (%20).

-Bigarren OPko datuekin taldeka Txosten zientifikoa landu (% 10).

-Tailerrean taldeka Posterra egin, aurkeztu eta defendatu (% 10).

Jarduera estrak (+ % 10 estra):

- Esperimentuetan parte hartzeagatik (guztira 5 X 0,2) edo artikuluen estren irakurketa eta azalpena (guztira 5 X 0,2).
-
- **Nota finala = 6 (teoria) + 4 (praktikak) = 10 [+ 1 (jarduera estrak)]**

****** Irakasgaia gainditzeko Derrigorrezkoa da: ATAL TEORIKOA gainditzea (3) eta ATAL PRAKTIKOA ere gainditzea (2)******

6.2 .EBALUAKETA SISTEMA TRADIZIONALA

Ebaluaketa osora aurkezten diren ikasleek atal teorikoen eta atal praktikoen azterketak egin eta gainditu behar dituzte.

(*)j:

Ebaluazioan kontuan izango da zeharkako gaitasunen eskuratzeko maila.

7. DOKUMETAZIOA/BIBLIOGRAFIA

OINARRIZKOA:

- Alloway, T., Wilson, G. y Graham, J. (2006). Sniffy. La rata virtual. Pro versión 2.0. Madrid: Thomson.
- Candido, A (2000). Introducción a la psicología del aprendizaje. Madrid: Biblioteca Nueva.
- Dickinson, A. (1984). Teorías actuales del aprendizaje animal. Madrid: Debate.
- Domjan, M. (2002). Bases del aprendizaje y el condicionamiento. (Segunda Edición) Jaén: del Lunar.
- Domjan, M. (2003). Principios de aprendizaje y conducta (Quinta edición). Madrid: Thomson.
- Domjan, M. eta Burkhard, B. (1994). Ikaskuntza eta Jokabide Mekanismoak. EHUko argitalpen etxea. Bilbo.
- Froufle, M. (2004). Aprendizaje asociativo. Principios y aplicaciones. Madrid: Thomson.
- Iraola, J. eta Soroa, M. (2000). Animalia ikaskuntza: Oinarrizko fenomenoek praktika-gida. /EHUko argitalpen etxea, Bilbao.
- Klein, S.B. (1994). Aprendizaje. Principios y aplicaciones. Madrid: McGraw-Hill.
- Krause, M.A. (2006). Cuaderno de trabajo. Principios de aprendizaje y conducta. (Quinta edición). Madrid: Thomson.
- Mackintosh, N.J. (1988). Condicionamiento y aprendizaje asociativo. Madrid: Alhambra Universidad.
- Maldonado, A. (1998). Aprendizaje, cognición y comportamiento humano. Madrid: Biblioteca Nueva.
- Mas, B. y Pellón, R. (1987). Modelos atencionales del condicionamiento clásico. Madrid: U.N.E.D.
- Pearce, J.M. (1998). Aprendizaje y cognición. Barcelona: Ariel.

OSAGARRIA:

- Aguado Aguilar, L. (Ed.) (1989). Cognición comparada. Madrid: Debate.
- Bayé, R. y Pinillos, J.L. (1989). Aprendizaje y condicionamiento. Volumen 2. Mayor, J. y Pinillos, J.L. Tratado de psicología general. Madrid: Alhambra Universidad.
- Bandura, A. (1984). Teoría del aprendizaje social. Madrid: Espasa-Calpe.
- Bandura, A. y Walters, L. (1978). Aprendizaje social y desarrollo de la personalidad. Madrid: Alianza Universitaria.
- Boakes, R.A. (1989). Historia de la psicología animal. De Darwin al conductismo. Madrid: Alianza Universitaria.
- Hilgard, E.R. y Bower, G.H. (1975). Teorías del aprendizaje. México: Trillas. Honig, W.K. (Ed.) (1975). Conducta operante. México: Trillas. Hull, C.L. (1986) Principios de conducta. Madrid: Debate.
- Hulse, S.H., Egeth, H. y Deese, J. (1982). Principios de aprendizaje. México: McGraw-Hill.
- Kimble, C.A. (1969). Hilgard y Marquis, condicionamiento y aprendizaje. México: Trillas.
- Leahey, T. H. y Harris, R. J. (1998). Aprendizaje y Cognición. Madrid: Prentice-Hall. Pavlov, I.P. (1972). Reflejos condicionados e inhibiciones. Barcelona: Ediciones Península.
- Pavlov, I.P. (1973). Actividad nerviosa superior. Obras escogidas. Barcelona: Fontanella.
- Pelechano, V. (1980). Modelos básicos de aprendizaje. Valencia: Alfapúls.
- Pellón, r. y Huidobro, A. (2004) (Coords.). Inteligencia y aprendizaje. Barcelona: Ariel.
- Pineño, O., Vadillo, M.A. y Matute, H. (2007) (Eds.). Psicología del aprendizaje. Badajoz: Abecedario.

Puente Ferreras, A. (2005). Cognición y aprendizaje. Pirámide.
Rachin, H. (1979). Comportamiento y aprendizaje. Barcelona: Omega.
Ribes Iñesta, E. (2002) (Ed.). Psicología del Aprendizaje. México: Manual Moderno.
Rosas Santos, J.M. (1998). Aprende condicionando. Jaén: del Lunar.
Rosas, J.M., García-Fernández, E. y Sánchez, F. (2005). Fundamentos del aprendizaje humano. Jaén: Del Lunar.
Rosas Santos, J.M. (Ed.) (2002). Teorías asociativas del aprendizaje. Jaén: del Lunar. Schoenfeld, W.N. (1979). Teorías de los programas de reforzamiento. México: Trillas.
Skinner, B.F. (1974). Ciencia y conducta humana. Barcelona: Fontanella. Skinner, B.F. (1976). La conducta de los organismos. Barcelona: Fontanella.
Tarpy, R.M. (1999). Aprendizaje: teoría e investigación contemporánea. Madrid: McGraw-Hill.
Vila, J., Nieto, J. Y Rosas, J.M. (Eds.) (2003). Investigación contemporánea en aprendizaje asociativo. Jaén: del lunar.

ALDIZKARIAK:

A.-INGELESEZ

1. Behavioral and Brain Sciences.
2. Behavioural Processes.
3. Comparative Cognition and Behavior Reviews.
4. Journal of Experimental Psychology: Animal Behaviour Processes
5. Learning and Motivation.
6. Learning & Behaviour.
7. Psychological Review.
8. Psychological Bulletin.
9. The Quarterly Journal of Experimental Psychology.

B.-GAZTELANIAZ:

1. Psicológica. Revista de Metodología y Psicología Experimental.
2. Psicothema.
3. Anales de Psicología.

C.-EUSKARAZ:

1. Elhuyar.
2. Uztaro.

INTERNETEKO BALIABIDEAK:

Laboratorio Virtual de Aprendizaje

Se pueden realizar demostraciones o participar en experimentos sobre aprendizaje y condicionamiento <http://www.labpsico.com> <http://paginaspersonales.deusto.es/matute/>

American Psychological Association: <http://www.psych.hanover.edu/research/exponent.html>

Experimentos de psicología:

<http://www.olemiss.edu/PsychExps/>

Videos de Aprendizaje y Condicionamiento <http://go.owu.edu/~deswartz/introduction.html>

<http://academic.brooklyn.cuny.edu/psych/delam/53.1/clips.htm>

www.psychology.sbc.edu/animalpsych.html

http://www.sqab.org/SQAB_Tutorial_Video_Tapes.html

Sociedades científicas españolas relacionadas directamente con el tema Sociedad Española de Psicología Comparada (SEPC) <http://www.ujaen.es/huesped/sepc/>

Sociedad Española de Psicología Experimental (SEPEX)

<http://www.sepex.net>

8. TUTORETZEN ORDUTEGIA:

Tutoretza ordutegia honako baliabide edo plataformetan aurki daiteke:

- Moodle
- GAUR
- Irakaslearen bulegoaren atean